

Wat hetero's van homo's kunnen leren in het huwelijk

Trouw.nl

29 maart 2019 vrijdag 06:29 PM GMT

Copyright 2019 De Persgroep Nederland BV All Rights Reserved

Length: 2667 words

Byline: Maaïke Lange en Jack Valkering

Body

Hoe gaan we om met onze ex? Die vraag wordt in een tijd dat we zo vaak scheiden steeds belangrijker. En hebben homo's een betere band met hun ex dan hetero's? Journalisten Maaïke Lange en Jack Valkering spraken met onderzoekers én ervaringsdeskundigen.

Volgens de jongste cijfers van Het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) strandt 38,8 procent van alle huwelijken en duurt een huwelijk gemiddeld 15,1 jaar. Wij, de schrijvers van dit stuk, eindigden onze lange relaties u2013 niet met elkaar

u2013 na elf en achttien jaar, en komen daarmee bijna precies uit op het CBS-gemiddelde. De gemiddelde leeftijd waarop mannen scheiden is 47,4, de leeftijd waarop vrouwen scheiden is 44,2. Ook in dit gemiddelde passen wij, allebei gay, voorbeeldig.

In een tijd dat zo veel mensen scheiden, is hun omgeving meer dan ooit gebaat bij een goed 'nahuwelijk'. Dit begrip werd elf jaar geleden gelanceerd door journalist en programmamaker Djoeke Veeninga. Zij interviewde een aantal exen en bundelde deze gesprekken in een boek met de titel 'Het nahuwelijk'. Het gaf een mooie inkijk in hoe enkele heterokoppels probeerden praktisch en vriendelijk, en soms ook liefdevol, met elkaar om te gaan na het beëindigen van hun relatie.

Harde grappen

De meeste hetero's doen namelijk niet aan een nahuwelijk, was Veeninga opgevallen. 'Er heerste vooral een sfeer van harde grappen maken over je ex, een vechtscheiding-mentaliteit, ook onder mensen die normaal toch vergevingsgezind zijn of in staat in redelijkheid dingen op te lossen.' Zij en haar ex-man probeerden wel zo goed mogelijk contact te hebben. 'Ongelooflijk dat jullie nog zo goed met elkaar omgaan', stelde haar omgeving dan verbaasd vast. Dat zette haar aan tot een klein sociologisch onderzoek. Ze constateerde dat de weinige hetero-nahuwelijken vooral praktisch waren, gericht op het zo goed mogelijk willen doen voor de kinderen.

Nadat onze eigen relaties waren gestrand, begonnen we

u2013 na een poosje van afstand

u2013 met het inrichten van ons nahuwelijk. We waren niet getrouwd, maar het woord nahuwelijk mag je ook best gebruiken na een lange relatie. Kinderen, vaak hét bindmiddel tussen exen, hebben we allebei niet. Advies uit onze omgeving luidde vaak: Neem toch afscheid van je ex, jullie zijn toch niet voor niks uit elkaar. Of: Zet je erover heen, date eens met een ander. Die adviezen stroken met de gedachte die lange tijd gangbaar was in onze samenleving, namelijk dat het beter, of in ieder geval helderder, is als je je ex niet meer ziet. Streep eronder en doorgaan. Ons lukte dat niet, de deur naar onze ex-geliefden wilde maar niet dicht

Wat hetero's van homo's kunnen leren in het huwelijk

Maar ons lukte dat niet, de deur naar onze ex-geliefden en naar dat, vaak zo mooie, gedeelde leven, wilde maar niet dicht. Het viel ons op dat het advies om afscheid te nemen vaker van hetero's kwam dan van homo's. En ook zagen we dat de homo's om ons heen hun ex veel vaker in hun nieuwe leven houden dan hetero's. Klopt het dat homo's doorgaans een betere band hebben met hun ex dan hetero's, en zo ja, hoe komt dat dan?

Cijfers over het huwelijk zijn er niet, niet voor hetero's en ook niet voor homo's. CBS-gegevens zeggen wel iets over het aantal scheidingen van homo's sinds het homohuwelijk.

Langer ex dan partner

Ze laten zien dat 30 procent van de gesloten homohuwelijken tien jaar later alweer geëindigd is. Homo's koersen daarmee af op dezelfde aantallen scheidingen als hetero's.

Hoe ziet het huwelijk van Ton Muller (52) eruit? Hij had zes jaar een relatie, zijn ex is intussen langer zijn ex dan dat ze partners waren.

u201cHet mooie is dat we na de relatie met elkaar zijn blijven meegroeien", zegt Muller.

u201cWe bepraten alles met elkaar. Zit de ander goed in zijn vel, waarom wel, waarom niet? We kunnen alles tegen elkaar zeggen." Tijdens de relatie had Muller meer de zorgzame rol, misschien omdat hij een paar jaar ouder is, maar intussen is dat gelijkwaardiger geworden. Met de jaren zijn hij en zijn ex meer op elkaar gaan letten.

Muller:

u201cHetero's zie ik niet zo snel met z'n tweeën uitgaan of op vakantie gaan als ze zijn gescheiden. Mijn ex en ik doen dat juist heel gemakkelijk."

Plattelandshomo's

Socioloog Laurens Buijs maakt een duidelijk onderscheid tussen plattelandshomo's en homo's in de stad. Plattelandshomo's wonen in een rijtjeshuis en vormen gezinnen, hun relaties lijken meer op die van heterostellen. Homo's in de stad wagen zich vaker aan het experiment als het gaat om relaties, seks, en ook drugs, en dit heeft, aldus Buijs, invloed op de manier waarop stadse homo's hun relaties inrichten, en ook hun huwelijk. Hij zegt dat homo's vaker kortere relaties hebben en sneller een nieuwe relatie vinden en daardoor vaker beter omgaan met hun ex.

u201cHomo's willen wel een normale relatie hebben, maar vaak lukt dat niet zo goed. Relaties gaan sneller uit dan bij hetero's en worden sneller opgevolgd door nieuwe relaties." Buijs wijt dit aan de heteronormatieve samenleving. In de puberteit, als iedereen gaat rondsnuffelen, merken homo's dat dat rondsnuffelen helemaal niet zo vanzelfsprekend is als voor hetero's. Daardoor doorlopen ze de puberfase pas later: als ze in een omgeving terecht komen waar het wel mogelijk is. Die verlate pubertijd is de oorzaak van hechtingsproblemen en het sneller verbreken van relaties, zegt Buijs, maar óók het elkaar gunnen van een nieuwe toekomst.

Verleden en toekomst

Ton Muller:

u201cHetero's hebben na hun scheiding altijd nog hun kinderen en houden daardoor een band met het verleden, het heden en de toekomst. Mijn exen ben ik gaan zien als mijn gezin, zij zijn mijn verleden en mijn toekomst. Dat gaat niet zo bewust, maar ik denk dat ik er op deze manier voor zorg dat ik later niet eenzaam word. En zij ook."

Luisa Gouveia (51) had twintig jaar een relatie met een vrouw. Sinds de breuk bellen ze elkaar bijna elke dag.

u201cWe kennen elkaar zo goed, we blijven ons verantwoordelijk voelen voor elkaar, als zussen. We hoeven niks op te houden voor elkaar. Toen mijn nieuwe relatie uitging, sleepte mijn ex mij erdoorheen. 'Trek je gym schoenen aan en ga rennen', riep ze dan door de telefoon. Zij weet precies wat goed voor mij is."We kwamen met elkaar uit de kast, dan heb je wel wat samen meegemaakt."

Doris van Delft (28) omschrijft de omgang met haar vriendin niet als vriendschap, maar wel als speciaal.

u201cWe kwamen met elkaar uit de kast, dan heb je wel wat samen meegemaakt."

De Zweedse hoogleraar genderstudies Jens Rydström ziet dat ook in Scandinavië homo-exen vaker bevriend zijn met elkaar dan hetero-exen.

u201cHomo's hebben vaak behoefte aan een zelfvormgegeven familie", zegt hij.

Exotisch

Eerder schreef Rydström het handboek over het Scandinavische homohuwelijk 'Odd Couples: A history of Gay Marriage in Scandinavia'. Hij zegt:

Wat hetero's van homo's kunnen leren in het nahuwelijk

u201cJe ex is je familie. Misschien dat jonge gay-koppels het straks anders gaan doen, elkaar minder nodig hebben, maar zeker ben ik niet, homo's blijven een minderheidsgroep met misschien altijd eigen wetten." Onlangs ging de professor op wintersport met zijn ex-vriend. Rydström:

u201cWij houden allebei van skiën, en onze huidige partners niet, het was een praktische en gezellige oplossing. Maar hetero's om mij heen vonden het merkwaardig, bijna exotisch."

Sociaal-wetenschapper Linda Duits, gespecialiseerd in gender- en mediastudies, geeft de christelijke traditie er de schuld van dat hetero's meestal moeilijker over vriendschap met een ex doen dan homo's.

u201cHet zit diep in onze cultuur geworteld dat man en vrouw seks moeten hebben om voor het nageslacht te zorgen. Dat legt druk op de omgang, ook als ze exen zijn."Het hetero-gezinsmodel heeft wat mij betreft z'n langste tijd gehad. Ik gun het hetero's dat ze zichzelf op dat vlak minder serieus nemen

Duits zegt dat het grote verschil is dat homo's een vrij modern scenario volgen.

u201cHomo's zijn hun eigen 'script' gaan schrijven in de jaren zestig, vanaf het moment dat de eerste homostellen openbaar werden." Een script is een soort model waarnaar gelijkgestemden gaan leven. Hetero's volgen, aldus Duits, vaker een traditioneel script wat betreft relaties en scheidingen. Ze merkt op, net als Buijs eerder, dat er ook homokoppels zijn die meer het heteroscript volgen, en omgekeerd: hetero's die juist naar het homoscript kijken. Zoals er ook homostellen zijn die elkaar na de scheiding nooit meer zien. Knetterende scheidingen, vechtscheidingen zoals we die ook onder hetero's kennen, komen onder homo's net zo goed voor. Maar minder vaak, mogen we voorzichtig concluderen.

Een andere verklaring waarom homo's elkaar na hun scheiding vriendschappelijk blijven zien, ligt in de manier waarop homo's hun verhouding vormgeven. Dit blijkt uit Amerikaans onderzoek uit 2003. Homo's zijn beter in het bespreekbaar maken en het uitpraten van conflicten met hun partner dan hetero's, ze beginnen het gesprek positiever. Sowieso zijn homo's in een relatie meestal gelijkwaardiger aan elkaar. Ze zijn bovendien doorgaans voorzichtiger in het uiten van kritiek, omdat ze vaak geen kinderen hebben als bindmiddel om de relatie te redden. Daarom zoeken ze naar een kalmere en respectvolle manier om onvrede te bespreken.

Alhoewel ook steeds meer gescheiden hetero's een speciale band hebben met hun ex, denkt Laurens Buijs dat homo's hierin het voortouw nemen.

u201cHetero's kunnen een hoop leren van homo's." Bij hetero's merkt hij vaak meer schaamte als een relatie uitgaat.

u201cHeel wat homomannen hebben hun seksuele relatie opengegooid, waardoor er meer autonomie en gelijkwaardigheid is. Het hetero-gezinsmodel heeft wat mij betreft z'n langste tijd gehad. Ik gun het hetero's dat ze zichzelf op dat vlak minder serieus nemen."In een open relatie leg je veel minder een exclusieve claim op die ander. Dat maakt de verhouding gezonder.

Ook Linda Duits denkt dat hetero's meer naar homo's zouden moeten kijken, zowel in de manier van het hebben van een relatie, als in het vormen van het nahuwelijk.

u201cIn een open relatie leg je veel minder een exclusieve claim op die ander. Dat maakt de verhouding gezonder." Duits legt uit dat in een monogame relatie nog steeds geldt: 'Jij bent van mij'.

u201cDuidelijk een erfenis van onze religieuze cultuur. Als vrouw werd je ooit weggegeven door je vader, je werd letterlijk van een ander."

Een goed nahuwelijk hoeft een nieuwe toekomst vanzelfsprekend niet in de weg staan. Een goed nahuwelijk gaat ook niet over één nacht ijs. Het kost tijd om dat op te bouwen, net als een liefdesrelatie. Djoeke Veeninga schreef over haar eigen nahuwelijk: 'Nu dochter volwassen en zelfstandig is, zijn VM en ik vanzelf in het najaar van ons nahuwelijk gekomen.' VM staat hier voor Voormalige Man.

Nu, elf jaar later, is haar nahuwelijk aardig gestabiliseerd. Veeninga:

u201cWij vormen een grote nieuw-samengestelde familie. Ik en mijn man, zijn kinderen en mijn kind gaan binnenkort naar Suriname waar mijn ex-man is met zijn kinderen. Een gezellige boel." Veeninga vermoedt dat er bij hetero's beweging zit in het nahuwelijk.

u201cProfessioneel gezien in elk geval, er is een hele markt van mediators en scheidingsdeskundigen gekomen." We zien elkaar elke dag

Wat hetero's van homo's kunnen leren in het nahuwelijk

Sjamke de Voogd (48), cabaretier uit Haarlem

u201clk ben het onrustige type, dat is de korte versie van waarom onze relatie fout ging. We wisten al dat als onze relatie mis zou lopen, we samen een huis wilden delen. Soms was dat samenwonen best heftig. Jennet ging op een gegeven moment een nieuwe serieuze relatie opbouwen, dat was voor mij soms verdrietig, ik zat er dicht bovenop. Maar we hebben altijd geprobeerd alles zo respectvol mogelijk te doen naar elkaar. Je wilt elkaar niet onnodig pijn doen. We zien elkaar elke dag of sturen elkaar een bericht, ook over onze dochter. Soms proberen we als vrienden even te gaan zitten en een biertje te drinken en echt te vragen naar elkaar, maar die tijd is er niet zo vaak.”

Jennet Sintenie (51), projectleider cultureel jongeren paspoort uit Haarlem

u201cWe hadden een heel leuke relatie, die duurde zeven jaar. Pas jaren nadat we uit elkaar waren, zijn we officieel gaan scheiden. Tot die tijd hadden we daar helemaal geen behoefte aan. Dat kwam pas toen ik een nieuw gezin ging stichten met een nieuwe partner. Sjamke en ik zijn doelbewust in één huis blijven wonen, Sjamke bovenin, ik daaronder, en zo wonen we nog steeds. Op mijn verdieping wonen intussen ook mijn nieuwe vriendin en onze twee kinderen. Sjamke en ik delen de zorg voor onze dochter. Alles achter één voordeur. Dat kan alleen als je elkaar het beste gunt. Paasontbijt, sinterklaas, verjaardagen, dat vieren we allemaal met elkaar. Sjamke en ik zijn echt familie geworden, we weten beter wat we aan elkaar hebben dan toen we een relatie hadden. Ons huis is de basis, ook voor nieuwe partners, dat was onze afspraak, dit was onze constellatie.”Een leven zonder Jerry kan ik me niet voorstellen

Frans Boots (53), landschapsarchitect uit Amsterdam

u201cEen man-manrelatie of een vrouw-vrouw-relatie is meestal gelijkwaardiger dan een man-vrouwrelatie, daardoor is vriendschap ook beter mogelijk. De basis voor de vriendschap ligt dus al in de relatie. Toen ik met Jerry was, waren we allebei jong. Ik vond het moeilijk om die seksuele band met hem te continueren, ik ben al snel van de avontuurtjes. Toch komt de relatie wel op nummer één. Je bent er voor elkaar. En die verantwoordelijkheid voel ik nog steeds.

Een leven zonder Jerry kan ik me niet voorstellen. Jerry is in 2007 getrouwd en in 2008 kreeg ik een nieuwe relatie. Toen was er ook contact, maar iets minder. Nu de relaties gestrand zijn, hebben we weer meer contact. Het moet wel van beide kanten komen, en ook nog steeds nieuwe energie geven, anders werkt het niet. Ik waardeer Jerry's onvoorwaardelijke vriendschap ontzettend.”

Jerry Alberga (51), corporate accountmanager uit Amsterdam

u201cAls het niet goed gaat met Fransje, gaat het niet goed met mij. Onze passionele relatie is over, we waren zeven jaar samen en zijn nu al zestien jaar uit elkaar, maar onze vriendschap gaat door. Ons 10-jarige vriendschap hebben we gevierd met een stedentrip en ons 25-jarige jubileum gaan we weer vieren. Dat zie ik niet veel exen doen. Onlangs ben ik gescheiden van mijn laatste partner, Frans belde me elke week op en financieel sprong hij even bij. Zijn ex ligt in het ziekenhuis. Dan ga ik naar Frans om samen de tuin te doen, de bloemen te verzorgen. Dat is wat we doen: er voor elkaar zijn. Met al mijn exen heb ik vriendschap, er is geen enkele bitterheid, als een relatie niet werkt, is er misschien een andere manier die wel werkt. Je bent elkaar niet kwijt, als je dat niet wilt.’Toen mijn ex ongeneeslijk ziek werd, ging ik als vanzelfsprekend voor haar en haar puberzoon zorgen

Anne Salomons (59), journalist uit Rotterdam

u201cToen mijn ex ongeneeslijk ziek werd, ging ik als vanzelfsprekend voor haar en haar puberzoon zorgen. De kern van de liefde kwam heel gemakkelijk terug. Na bijna twintig jaar zat ik weer als vanouds bij mijn ex-schoonfamilie aan tafel. Ik werd omarmd en hoorde er meteen weer bij. Het verschil was dat iedereen grijs was geworden. Wat overeenkwam was de zorg voor haar. Dan realiseer je je dat sommige dingen voor altijd zijn. Homo's onder elkaar hebben die band misschien sterker dan hetero's. Tijdens de relatie had ik al een beetje het gevoel van: 'Wij samen tegen de rest'.

We zijn elkaar na de relatie nooit uit het oog verloren. Zij kwam bij mij en mijn vriendin logeren of wij gingen naar haar verjaardagsfeest. Het kon ook gebeuren dat we elkaar maar één keer per jaar zagen, we waren allebei druk, maar het was altijd liefdevol. Toen zij ziek werd, heb ik geen moment getwijfeld of ik die zorgtaak op me zou nemen, het voelde net als zorgen voor een dierbaar familielid.”

Lees ook:

Twee schrijvers over de liefde

Elke Geurts werd verlaten, Henk van Straten verliet zijn vrouw.

Harmonieus uit elkaar

Ruzie ná de scheiding is funest voor kinderen, weet Trouw-redacteur Iris Pronk. Dus gaan zij en haar ex vriendschappelijk met elkaar om. Samen koffiedrinken, samen eten, samen sinterklaas: zijn ze goed bezig?

Classification

Language: DUTCH; NEDERLANDS

Publication-Type: Web Publicatie

Subject: Divorce + Dissolution (94%); Marriage Law (93%); Parents (83%); Spousal Support (81%); Children (77%); Law Courts + Tribunals (75%); Sex + Gender Issues (75%); Stalking (71%); Public Prosecutors + Defenders (63%)

Load-Date: March 30, 2019